Raadsvergadering

Zaaknummer: Z25147951
Onderwerp: Vaststellen gladheidbeleidsplan 2026-2030
Portefeuillehouder: Kees Schilder

Aan de raad.

Voorstel
1. Het Gladheidbeleidsplan Edam-Volendam 2026-2030 vast te stellen;
2. Kennis te nemen van het Uitvoeringsplan gladheidsbestrijding Edam-Volendam 2026-2030.

Kern van het voorstel, samenvatting
Het huidige gladheidbeleidsplan is verlopen en wordt daarom geactualiseerd voor de periode 2026–2030. In het beleidsplan worden de uitgangspunten, keuzes en werkwijze voor de gladheidbestrijding van de gemeente Edam-Volendam vastgesteld. Het beleidsplan richt zich op een veilige, efficiënte en duurzame bestrijding van wintergladheid. Hierbij ligt de nadruk op verkeersveiligheid, bereikbaarheid en doorstroming.

De veranderingen in het gladheidbeleidsplan 2018-2023 worden gecontinueerd in het nieuwe beleid. Er is nu een apart beleidsplan en uitvoeringsplan, met meer aandacht voor taken, verantwoordelijkheden en middelen. Daarnaast sluit het beleid aan op de geactualiseerde Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en Verkeerstechniek (CROW) - richtlijnen en zijn er een knelpuntenanalyse en evaluatieafspraken opgenomen, zodat sneller kan worden bijgestuurd indien de uitvoering daarom vraagt. Ook is er extra aandacht voor gladheid op fietspaden, training van medewerkers en het delen van het beleid met nood- en hulpdiensten. Door het beleid vast te stellen ontstaat een actueel en uniform kader voor de uitvoering van de gladheidbestrijding in de komende jaren.

Beleidsdoelstelling, maatschappelijk effect
Het doel van het besluit is:
- het vaststellen van een actueel gladheidbeleidsplan voor de periode 2026-2030;
- het borgen van een veilige, bereikbare en goed doorstromende openbare ruimte tijdens winterse omstandigheden;
- het vastleggen van een uniforme en juridisch verdedigbare werkwijze voor de gladheidsbestrijding;
- het bieden van duidelijkheid over organisatie, prioritering, middelen en communicatie.

Het beoogde maatschappelijke effect is dat weggebruikers, hulpdiensten en andere verkeersdeelnemers tijdens winterse gladheid relatief veilig gebruik kunnen maken van de openbare ruimte. Daarbij is er in het nieuwe beleid nadrukkelijker aandacht voor fietspaden.

Toelichting en argumenten
Het gladheidbeleidsplan beschrijft hoe de gemeente Edam-Volendam wintergladheid op een proactieve en adequate wijze wil bestrijden. Hierbij staat de weggebruiker centraal. De gemeente wil met de gladheidsbestrijding vooral de verkeersveiligheid, bereikbaarheid en doorstroming waarborgen.

In de afgelopen jaren is de gemeente overgestapt van voornamelijk curatief strooien naar voornamelijk preventief strooien. Dit betekent dat strooizout al wordt ingezet vóórdat gladheid daadwerkelijk optreedt. Deze werkwijze vergroot de veiligheid en heeft daarnaast voordelen voor kostenbeheersing en milieu, omdat gerichter en doelmatiger wordt gestrooid.
Het beleidsplan sluit aan bij de landelijke CROW-richtlijnen. Binnen het beleid zijn onder meer de volgende onderdelen vastgelegd:

- prioriteitenroute van circa 140 kilometer;
- norm dat een inwoner binnen 400 meter een gestrooide weg moet kunnen bereiken;
- uitgangspunten voor strooitijden en maximale actietijden;
- inzet van eigen materieel, medewerkers en externe partijen;
- communicatiestrategie richting inwoners en partners;
- jaarlijkse evaluatie van de gladheidsbestrijding.

Het plan biedt daarmee een integraal en actueel kader voor een veilige en efficiënte uitvoering van de gladheidsbestrijding in de periode 2026-2030.

Continuering veranderingen gladheidsbeleidsplan 2018-2023:
In 2018 zijn een aantal belangrijke wijzigingen doorgevoerd in de gladheidbestrijding van de gemeente en deze zijn gecontinueerd in het voorliggende gladheidbeleidsplan. Er is toen een eerste integraal gladheidbeleidsplan voor een periode van vijf jaar vastgesteld, waarin de overgang is gemaakt van een curatieve naar een grotendeels preventieve aanpak. Daarbij is gekozen voor een planmatige cyclus met een meerjarig beleidsplan, jaarlijkse uitvoeringsplannen en periodieke evaluatie. Tevens is ingezet op een uniforme aanpak voor het gehele gemeentelijk grondgebied na de fusie van Edam-Volendam en Zeevang. Onderdeel van deze wijziging was verder de invoering van een gladheidmeldsysteem met meetstations en ondersteuning door een deskundig weerbedrijf en de aanschaf van nieuw materieel met GPS-aansturing en registratie. Daarnaast is meer nadruk gelegd op registratie en verantwoording, communicatie richting inwoners, afstemming met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, en op veiligheid, bereikbaarheid, duurzaamheid en beperking van het zoutgebruik.

Uitvoeringsplan:
In het vorige gladheidbeleidsplan is uitgesproken om jaarlijks een uitvoeringsplan vast te stellen. Dit is door omstandigheden niet gelukt. Vanaf het strooiseizoen 2026 is er een duidelijk onderscheid gemaakt tussen een meerjarig beleidsplan en een jaarlijks uitvoeringsplan. Jaarlijks wordt op basis van het beleidsplan een uitvoeringsplan vastgesteld. Afhankelijk van de wijzigingen zal het uitvoeringsplan vastgesteld worden door het college of het afdelingshoofd Openbare Werken. In het uitvoeringsplan worden de operationele keuzes en de inzet voor het betreffende seizoen verder uitgewerkt.

Strooien fietspaden:
De afgelopen jaren zijn er meer vrijliggende fietspaden bijgekomen. Uit interne en externe terugkoppeling is gebleken dat deze fietspaden en rotondes lastig te strooien waren. Afgelopen strooiseizoen is er een pilot geweest met een goupil, dat is een kleine elektrische sproeiwagen. Dit was een groot succes. Er is een aparte strooiroute voor fietspaden en moeilijk bereikbare strooiobjecten, zoals bruggen en tunnels, ingericht. Door de aanleg van nieuwe fietspaden is deze strooiroute voor komend seizoen geoptimaliseerd en vastgelegd in het uitvoeringsplan.

Professionalisering door gerichte opleiding en training:
Ter bevordering van de kwaliteit van de veiligheid van de uitvoering wordt er periodiek een opleiding of training gegeven. Zo neemt iedereen in de uitvoering jaarlijks deel aan de vlootschouw. Hierin wordt besproken welke middelen we dat strooiseizoen gebruiken en hoe alles werkt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan systemen, strooimachines, sneeuwschuivers en voertuigen. Ook bouwt iedereen de strooivoertuigen eenmaal op en af. Daarnaast worden in ieder geval de nieuwe medewerkers meegenomen in de (beleids)regels omtrent gladheidbestrijding, werkwijze en soorten gladheid.
De gladheidcoördinatoren hebben allemaal een DTN gladheidcursus gevolgd in 2025. Deze kennis wordt jaarlijks met de coördinatoren gedeeld en deze opleiding wordt periodiek herhaald.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven
Bij de uitvoering van gladheidsbestrijding blijven afhankelijkheden bestaan van onder andere weersomstandigheden, beschikbaarheid van personeel en materieel, zoutvoorraad en de juistheid van weersvoorspellingen. Ondanks een zorgvuldig beleid kan gladheid niet volledig worden voorkomen.
De belangrijkste risico's zijn:

- onverwachte of snel wisselende weersomstandigheden;
- extreme weersomstandigheden waardoor niet veilig gestrooid kan worden;
- uitval van materieel of beperkte beschikbaarheid van personeel;
- logistieke knelpunten bij uitvoering van routes;
- eventuele schaarste in strooimiddelen.

Als alternatief zou gekozen kunnen worden voor een minder preventieve en meer reactieve aanpak. Dit is echter minder effectief vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid, past minder goed bij de CROW-richtlijnen en sluit minder aan bij de gewenste kwaliteit van dienstverlening.

Financiële middelen en effect begroting
De uitvoering van de gladheidsbestrijding behoort tot de reguliere gemeentelijke taakuitvoering en wordt bekostigd binnen de bestaande begrotingsmiddelen voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Voor de uitvoering van het gladheidbeleidsplan 2026-2030 zijn middelen benodigd voor onder meer de inkoop van strooizout en andere gladheidsbestrijdingsmiddelen, de eventuele inzet van externe partijen, het onderhoud en de vervanging van voertuigen en strooi-installaties, meteorologische dienstverlening, meldsystemen en communicatievoorzieningen, evenals scholing, training en evaluatie van de uitvoering.
Het voorliggende beleidsplan leidt niet tot een wezenlijke wijziging van het bestaande financiële kader. De actualisatie betreft in hoofdzaak een bestuurlijke en inhoudelijke verankering van de huidige werkwijze. Daarbij ligt de nadruk op preventief strooien, optimalisatie van de strooiroutes en extra aandacht voor fietspaden. De financiële gevolgen hiervan worden, voor zover deze zich voordoen, opgevangen binnen de bestaande budgetten voor gladheidsbestrijding en openbaar gebied.
Eventuele beperkte meer- of minderkosten als gevolg van weersomstandigheden, intensiteit van de inzet of prijsontwikkelingen in de markt zijn onzeker en afhankelijk van de feitelijke winterse omstandigheden. Deze worden binnen de reguliere planning- en controlcyclus gemonitord en, indien nodig, betrokken bij tussentijdse bijstelling van de begroting. Het effect op de begroting wordt daarmee als beperkt en beheersbaar ingeschat.
Voor zover in het uitvoeringsplan nadere operationele keuzes worden gemaakt met financiële consequenties, worden deze binnen de beschikbare budgettaire ruimte afgewogen. Indien sprake is van structurele of substantiële afwijkingen, wordt dit aan het college en/of de raad voorgelegd.

Onderstaand zijn de huidige meerjarenraming en de realisatiecijfers over 2025 opgenomen voor de budgetten die betrekking hebben op gladheidsbestrijding:

Kosten/ omschrijving	Begroting 2025	Rekening 2025	Resultaat 2025	2026	2027	2028	2029	2030
Inkoop zout, gladheidsbestrijdingsmiddelen, eventuele inzet externe partijen	76.097	126.394	-50.297	86.794	88.475	90.186	91.989	93.828
Onderhoud en afschrijvingskosten voertuigen en strooi-installaties	42.696	35.456	7.240	34.022	34.415	33.997	34.201	34.410

Op basis van de huidige inzichten is sprake van een financieel beheersbare uitvoering binnen de bestaande budgettaire kaders.

Uitvoering en vervolgproces

oktober 2026	delen beleid en uitvoeringsplan met belanghebbenden
november 2026	start strooiseizoen
december 2026	tussentijdse evaluatie
mei 2027	einde strooiseizoen
juni 2027	eindevaluatie

Participatie en communicatie

De communicatie richting inwoners, hulpdiensten en andere betrokkenen verloopt via de gebruikelijke kanalen, waaronder:

- de gemeentelijke website;
- sociale media;
- meldpunten en het KCC;
- afstemming met hulpdiensten en externe partners.

Het beleidsplan wordt tevens gedeeld met de nood- en hulpdiensten binnen het strooigebied, zodat zij tijdig beschikken over de relevante informatie over de aanpak van de gladheidbestrijding.
Uit interne en externe terugkoppeling is gebleken dat er behoefte was aan meer strooiacties gericht op fietspaden en dat de routes verder geoptimaliseerd kunnen worden. Deze verbeterpunten zijn opgenomen in het nieuwe gladheidbeleidsplan.

Rapportage, verantwoording en evaluatie

Tijdens en na het winterseizoen wordt de gladheidbestrijding geëvalueerd. Tijdens deze evaluaties wordt het volgende meegenomen:

- een analyse van de effectiviteit van strooiacties en gebruikte methoden;
- feedback van medewerkers, inwoners, hulpdiensten en weggebruikers;
- een kostenanalyse van de ingezette middelen en personele inzet;
- eventuele aanbevelingen voor verbeteringen en beleidsaanpassingen;
- knelpuntenanalyse.

Deze evaluatie wordt intern besproken en met relevante externe partners. De uitkomsten worden meegenomen in het volgende gladheidseizoen.

Achterliggende documenten en eerder genomen besluiten

Gemeente EDAM VOLENDAM

Agenda EdamVolendam - Raadsvergadering donderdag 20 september 2018 22:45 - 23:45 - iBabs Publieksportaal

Bijlagen

- Bijlage 1: Gladheidsbeleidsplan Edam-Volendam 2026-2030
- Bijlage 2: Uitvoeringsplan gladheidsbestrijding Edam-Volendam 2026-2030

Edam-Volendam, d.d. 15 september 2026

Het college van burgemeester en wethouders van Edam-Volendam,

de secretaris,	de burgemeester,
N. Hellingman	R.J. Beukers

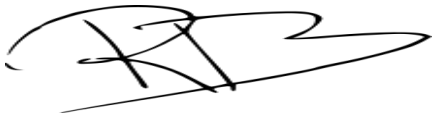
Transactiebewijs iBabs digitale handtekening

Hellingman (Gemeentesecretaris), Mevrouw N.
n.hellingman@edam-volendam.nl
09-11-2026 11:10

451654895adab75a7e8d189c4c7baed0bbafa55556bc0baaf8eb888ad3e946df

Beukers, R.J. (Rick)
r.beukers@edam-volendam.nl
09-11-2026 19:20

377698239a6ce938fdb76cf766c35fdb5a8553cb1f4c8b65201bb57f078c487b